

Ж.А. Саркина¹, К.К. Муканова¹

¹Қазақ инновациялық гуманитарлық – заң университеті
Қазақстан, Семей қаласы
e-mail: asema.kalieva.86@mail.ru

ЖОҒАРҒЫ ОҚУ ОРЫН СТУДЕНТТЕРДІҢ КОММУНИКАТИВТІ ҚҰЗЫРЕТТІЛІГІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ ЖОЛДАРЫ

Мақала педагогикалық мамандықтар бойынша оқитын студенттердің коммуникативті құзыреттілігін зерттеуге арналған. Алынған нәтижелер танымдық, эмоционалдық және мінез-құлық компоненттеріндегі бірінші және төртінші курс студенттерінің арасында коммуникативтік құзыреттілікті қалыптастырудағы айырмашылықтарды көрсетеді. Қазақстан Республикасының президенті Н.Ә. Назарбаев «Инновациялар мен оқу-білімді жетілдіру арқылы білім экономикасына» деген тақырыпта оқыған лекциясында: «Осы заманғы әлем жаһандану кезеңін – адамзаттың біртұтас ақпарат және коммуникациялар кеңістігінде жан-жақты бірігу, бүкіл планетаның біртұтас экономикалық рынокқа айналуы дәуірін бастан кешіруде» дей отырып, білім беру сапасын ұдайы жетілдіру маңыздылығына мән беруде. Бүгінгі күні Қазақстан Республикасының білім беру реформасы бойынша білімді, ойлы және өнерлі тұлғаны қалыптастыруға бағытталған және қазіргі білім беру жүйесі негізінде студенттердің танымдық белсенділігін дамытатын оқытудың дәстүрлі емес, жана белсенді және инновациялық әдістерді енгізу шетел тілін оқытудың негізгі мәселелерінің бірі болып табылады.

Түйінді сөздер: құзыреттілік; коммуникативтік құзыреттілік; когнитивті құрамдауыш; эмоциялық құрамдауыш; мінез-құлық құрамдауышы; студенттер; педагогикалық бағыт.

Ж. А. Саркина¹, К. К. Муканова¹

¹Казахский гуманитарно-юридический инновационный университет
Казахстан, г. Семей
e-mail: asema.kalieva.86@mail.ru

Пути формирования коммуникативной компетентности студентов ВУЗа

Статья посвящена исследованию коммуникативной компетентности студентов, обучающихся по педагогическим специальностям. Полученные результаты отражают различия в когнитивном, эмоциональном и поведенческом компонентах в формировании коммуникативной компетенции у студентов первого и четвертого курсов. Президент Республики Казахстан Н. А. Назарбаев в своей лекции на тему «Инновации и обучение-экономике знаний через совершенствование знаний» подчеркивает важность постоянного совершенствования качества образования, говоря: "современный мир переживает период глобализации – эпоху всестороннего объединения человечества в единое информационное и коммуникационное пространство, превращения всей планеты в единый экономический рынок". На сегодняшний день реформа образования Республики Казахстан направлена на формирование образованной, мыслящей и творческой личности и развивает познавательную активность студентов на основе современной системы образования.

Ключевые слова: компетентность; коммуникативная компетентность; когнитивный компонент; эмоциональный компонент; поведенческий компонент; студенты; педагогическое направление.

Zh.A. Sarkina¹, K. K. Mukanova¹

¹Kazakhstan humanitarian and Law Innovation University
Kazakhstan, Semey
e-mail: asema.kalieva.86@mail.ru

Methods of formation of communicative competence of students of higher educational institutions

The article is devoted to the study of the communicative competence of students studying in pedagogical specialties. The results reflect the differences in cognitive, emotional, and behavioral components in the formation of communicative competence in first-and fourth-year students. President of the Republic of Kazakhstan N. A. Nazarbayev in his lecture on "Innovation and learning-the economy of knowledge through the improvement of knowledge" emphasizes the importance of continuous improvement of the quality of education, saying: "the modern world is experiencing a period of globalization-the era of comprehensive unification of humanity into a single information and communication space, the transformation of the entire planet into a single economic market." Today,

the education reform of the Republic of Kazakhstan is aimed at the formation of an educated, thinking and creative personality and develops the cognitive activity of students on the basis of the modern education system.

Keywords: competence; communicative competence; the cognitive component; the emotional component; the behavioral component; students; pedagogical direction.

Кіріспе.

XXI ғасырдың басында студенттердің коммуникативтік құзыреттілігін қалыптастырудың білім беру маңыздылығы, өндірісті жаңғырту контекстінде мамандардың білімі мен дағдыларының ескіру жылдамдығымен, сондай-ақ, олардың құрамдас бөлігі ретінде коммуникативтік мамандарды қоса алғанда, кәсіби біліктілік деңгейінің жоғарылауына байланысты айтарлықтай өсті. Онда Елбасы: «Біз барша қазақстандықтарды біріктірудің басты факторы қазақ тілінің одан әрі дамуы үшін барлық күш-жігерімізді салуымыз керек», – деген. Оқу материалдарын оқушылардың дайындық деңгейлеріне қарай сұрыптап ұсыну, сабақтың типі мен түрін оқытудың әдіс-тәсілдерін таңдау, мақсаттарды және күтілетін нәтижені анықтау, оқу біліктілігін жетілдіру. Бұның өзі ұстаздардан шәкіртті оқытуда, білім беруде, тәрбиелеп өсіруде белгілі бір құзыреттіліктерді бойына сіңірген жеке тұлғаны қалыптастыруды талап етеді. Ғылыми әдебиеттерде құзыреттілік дара тұлғаның бойындағы өзара байланысты сапалардың жиынтығы. «Құзыреттілік» терминіне алғаш анықтама беріп, лингвистикаға енгізген америкалық ғалым Н.Хомский. Оның пайымдауынша, құзыреттілік термині грамматика білімдеріне негізделеді. Жалпы алғанда, құзыреттілік дегеніміз – жеке тұлғаның белгілі бір мәселені шешудегі өзара байланысты білім, білік дағдыларының жиынтығы және адамның жеке өзінің іс-әрекет, қызмет саласына сай құзыреттерді меңгеруі. «Коммуникативтік құзыреттілік» – оқушылар және қоғам үшін күнделікті оқуда қатысымдық міндеттердің тіл арқылы шеше білу қабілеттілігі, қатысымдық мақсатты іске асыруда оқушының тіл және сөз құралдарын пайдалана алуы. Егер оқушы сол тілде сөйлеушілермен тікелей немесе аралық қарым-қатынас барысында сол тілдің

нормалары мен мәдени дәстүріне сәйкес өзара түсінісе алса, коммуникативтік құзыреттілікті меңгергені. Аталмыш құзыреттілік жеке тұлғаның рухани өсуін қалыптастырады, адамдарды түсіне білуіне көмектеседі. Сондықтан, мұғалім алдына мақсат қоя білетін, анық та дұрыс сөйлей алатын, өз ойын жарыққа еркін шығаратын, түсіне білетін, қызығушылықпен тыңдайтын адамды өмір жолына аттандыра білуі қажет. Оқушылардың коммуникативтік құзыреттілігін дамыту үшін жүргізілетін жұмыс түрлері мынандай: Сұрақ-жауап (мұғалім мен оқушылар); диалог (оқушы мен оқушы, мұғалім мен оқушы); қатысым (мұғалім мен оқушылар, оқушы мен оқушы, мұғалім мен оқушы); жазылым (тақырыпқа байланысты мәтінмен жұмыс). Бұл жұмыс түрлері коммуникативтік құзыреттіліктің алғашқы баспалдағы болып есептеледі. Себебі, бұл әдісті мұғалім барлық сабақта қолдана алады. Өз іс-тәжірибемде осы бағыттарды басшылыққа ала отырып жұмыс істеп жүрмін. Өзге ұлт өкілдеріне қазақ тілін үйретуде коммуникативтік құзыреттілікті қалыптастыру – заман талабы. Бүгінгі таңда жалпы орта білім беруді жетілдірудің негізіне құзыреттілік тәсілді алу ұсынылып жүр. Қазақстан Республикасы 2015 жылға дейінгі білім беруді дамыту тұжырымдамасында да білімге бағытталған мазмұнды құзыреттілік, яғни нәтижеге бағдарланған білім мазмұнына алмастыру қажеттігі көрсетілген.

Білім беру парадигмасын, жоғары білімнің көп деңгейлі құрылымын, жаңа білім беру стандарттарын, білім берудің тиімді әдістері мен технологияларын өзгерту - бұл бүгінгі күнге ешкім күмән келтірмейтін кәсіптік-педагогикалық университет студенттерінің коммуникативтік құзыреттілігін қалыптастыру қажеттілігін көрсетеді. Орта мектепті бітірушілердің коммуникативтік

құзыреттілік деңгейін төмендету, қазақстандық білім беруді жаңғырту тұжырымдамасы және білім беру үдерісін ұйымдастырудың негізгі біліктілік жиынтығына негізделген жаңа білім беру стандарттары «университет студенттерін - өндірістің түрлі салаларында және әлеуметтік қызметтегі болашақ мамандарды даярлауға» толыққанды коммуникациялық жүйені құрудың өзектілігін анықтайды [1,3]. Білім берудің басты мақсаты - студенттің жеке тұлғаның дамуы (интеллектуалды, кәсіби), оның ішінде ақпаратпен бөлісу, сыни ойлау, алдын-ала ұстанымдарын білдіру, кез-келген әлеуметтік топтарда жұмыс істей білу, қақтығыстарды болдырмау немесе оларды шебер орындауға мүмкіндік беру. жоғары шығармашылық деңгейде коммуникативтік құзыреттілікке ие болу. «Құзырет» және «құзыреттілік» санаттарының концептуалды мазмұнын талдау осы мәселе бойынша жұмыс негізінде белгілі бір құрылымдық компоненттерден тұратын интеграцияланған жүйе ретінде құзыреттілікті объектілер мен процестердің белгілі бір ауқымына қатысты және жоғары сапалы қажет ететін өзара байланысты жеке қасиеттер жиынтығын ұсынуға мүмкіндік береді өнімді жұмыс, яғни белгілі бір жағдайларда құзыреттілікті және оның құрамдас бөліктерін жаңартуға арналған тұлғалардың қабілеттілігін және дайындығын қалыптастыру болып табылады [2, 71 б.]. Коммуникативтік құзыреттілік коммуникация міндеттеріне қатысты тілдік және сөйлеу құралдарын барабар пайдалану және сөйлеу нормативін сақтау және белгілі бір сөйлеу жағдайын есепке алу қабілетінің арқасында сөйлеу өнімін түсіну, дұрыс түсіндіру және құру дағдыларын дамыту ретінде қарастырылады. Коммуникативтік құзыреттілік - оның көп функционалдығы, мета-пәні және көп өлшемділігі болғандықтан, негізгі құзыреттілік. адам қызметінің барлық салаларында қолданылатын, ол «метақұзыретке айналады, өйткені ол негізгі кәсіптік және арнайы құзыреттілікке ие болады».

Коммуникативтік құзыреттілікке ие болу мектептің немесе университеттің тұлғаларының өмір сүру жағдайларын өзгертуге бейімделуіне жағдайлардың бірі болып табылады. Студенттердің коммуникативтік құзыреттілігі ең алдымен сөздік, мектепте: қазақ, орыс, шет тілі, сөйлеу және коммуникация мәдениеті (практикалық риторика), әдебиет; жоғары оқу орындарында: қазақ тілі мен сөйлеу мәдениеті, ғылыми мәтіннің стилистикасы, сонымен қатар мамандық бойынша құжаттардың лингвистикасы, іскерлік қарым-қатынас, риторика, орыс тілін шет тілі ретінде оқыту әдістемесі және т.б. мақсаттары, міндеттері, принциптері, әдістері, әдістері, оқыту формалары мен құралдарын, сондай-ақ таңдаулы мамандықтың ерекшеліктерін анықтайды, нәтижесінде олар коммуникативті түрде дамыған тұлғаны қалыптастырады. Алайда студенттердің коммуникативті құзыреттілігін қалыптастыру білім беру қызметімен шектелмейді. Студенттердің шығармашылық әлеуетін дамыту әдістемесі мен әдістерін қоса алғанда, кең таралған белсенді жұмыс формалары студенттердің сабақтан тыс іс-әрекеті: дискуссиялық (пікірталас, пікірталас, топтық пікірталас), ойындар (дидактикалық, креативті ойындар: іскерлік ойын, ойынды жобалау), рөлдік ойындар (рөлдерді ойнау), сөйлеу жаттығулары және т.б. Осылайша, мектептен тыс іс-шараларды жүргізу арқылы біз «инновациялық білім беру технологиялары бір жағынан, екінші жағынан инновациялық қызмет үшін дайындалған тұлғаның басымдығы болатын жаңа білім беру ортасын қалыптастыруда» студенттердің коммуникативті құзыреттілігін көтеруге және жалпы білім беру сапасын арттыруға үлкен әсерін тигізеді және оқушылар мен студенттердің коммуникативті құзыреттілігін қалыптастыру мектептен тыс іс-шараларда жүреді, себебі қоғаммен өзара қарым-қатынас білім беру мекемесінің қабырғасынан тыс жүреді [3, б. 37]. Жалпы алғанда, статистикалық деректерді өңдеу түрлі тақырыптық және әлеуметтік маңызы бар тақырыптар

бойынша пікірталастар өткізілетін топтар мен сыныптарда студенттердің коммуникативтік құзыреттілігін дамытудың оң динамикасы анықталғанын көрсетеді. Коммуникативтік оқытуда ойлаудың дамуы ана тілімен салыстырмалы түрде емес, қарым-қатынас процесінің мазмұнын көрсететін түрлі деңгейдегі проблемалық тұрғыдан күрделі сөйлеу-ойлау міндеттерін шешумен жүзеге асырылады. Осылайша қарым-қатынастың танымдық және коммуникативтік функциясын дамытады. Коммуникативті-интерактивті оқыту әдісі алдымен қарым-қатынас арқылы тек коммуникацияны үйрету керек деген ұстанымды ұсынды. Дегенмен, қарым-қатынас қызметі адам қызметінің түрі ретінде осы функциямен шектелмейді. Әсіресе, оқытудың негізгі мақсаты - студенттің жеке басын қалыптастыру құралы ретінде ана тілін меңгеру. Бұл жағдайда қатынас ақпараттандыру, таным және даму арнасы ретінде қолданылуы мүмкін. Интерактивті оқыту әдісі - студенттердің оқу үдерісіне қатысатын танымдық және коммуникативті іс-шараларды ұйымдастырудың ерекше түрі, олар білетін және ойлаған нәрселерін түсінуге және түсінуге мүмкіндік береді. Оқытушының интерактивті сабақтардағы орны сабақ мақсаттарына жету үшін студенттердің жұмысын бағыттау үшін жиі қысқартылады. Ол сондай-ақ сабақ жоспарын әзірлейді (әдетте, бұл оқушы материалды зерттейтін интерактивті жаттығулар мен тапсырмалар жиынтығы). Интерактивті оқытуда мұғалімнің қызметі түбегейлі өзгереді. Енді мұғалімнің басты міндеті - оқушыларға «әкелу», «түсіндіру» және «көрсету» емес, сонымен бірге олардан туындаған міндеттерді шешу үшін бірлескен іздеуді ұйымдастыру. Мұғалім дайын шындықты білмейді, оның міндеті - іздеу мен талқылауды ұйымдастыру. Интерактивті оқыту әдісі бір мезгілде үш негізгі тапсырманы шешеді: когнитивті; коммуникативтік және дамуы; әлеуметтік бағдар. Интерактивті оқытуда дәстүрлі оқытуға қарағанда, мұғалім мен студенттің арасындағы өзара әрекеттесудің өзгеруі: мұғалімнің қызметі студенттің қызметіне

жол ашады, ал мұғалімнің тапсырмасы олардың бастамасы үшін жағдай жасау болып табылады. Интерактивті оқыту контекстінде білім басқа нысандарда қабылданады. Бір жағынан олар әлем туралы белгілі бір ақпаратты ұсынады. Бұл ақпараттың ерекшелігі, оны мұғалімнен дайын жүйе түрінде емес, сонымен қатар өз іс-әрекеті барысында алады. Екінші жағынан, студент сабақта басқа оқушылармен қарым-қатынас жасау процесінде мұғалім өзімен, айналасындағыларға қатысты әрекет етудің сыналған әдістер жүйесін меңгереді және білім іздеудің түрлі механизмдерін меңгереді. Шет тілдерінде интерактивті ойындар мен компьютерлік технологияларды пайдалану бір мезгілде бірнеше тапсырманы шешуге мүмкіндік береді: қарым-қатынас дағдылары мен қабілеттерін дамыту, оқушылар арасында байланыс орнату, білім беру қызметін ұсыну, өзіндік жұмыс дағдыларын үйрету. Сонымен қатар, интерактивті ойындар мен компьютерлік технологияларды қолдану студенттердің психикалық ауыртпалықтарын азайтады, олардың қызметінің нысандарын өзгертуге, сыныптың түйіндік мәселелеріне назар аударуға мүмкіндік береді. Бұл оқушыларға өзінің күшті және қабілеттерін сезінуге мүмкіндік беретін интерактивті әдістер. Компьютер сіздерді оқытудың икемділігін қамтамасыз ете отырып, студенттердің қызметін бақылауды сапалы түрде өзгертуге мүмкіндік береді. Осы тұрғыда жоғары оқу орындарының студенттерінің коммуникативтік құзыретін қалыптастыру және дамыту мақсатында өзін-өзі тану пәнін оқыту процесінде интерактивті әдістерді қолдану өзінің тиісті нәтижесін береді. «Өзін-өзі тану» моральдық-рухани білім беру идеясының авторы Сара Алпысқызы Назарбаева жас ұрпаққа сүйіспеншілік, мейірімділік пен қайырымдылық қасиеттерін қалыптастыруда мұғалімдерге ерекше көңіл бөледі: «Біздің міндетіміз - біздің дүниетанымдық көзқарасымызды қайта қарау, өзімізді сүйіп, құрметтеуді үйрету, сіздің ойыңыз, сөздеріңіз бен

ісәрекеттеріңіз үшін, ар-ұжданыңызға сай өмір сүруіңізге, өзіңізге ұнайтын және білетін жұмысыңызды адал орындауға, адамдарға көмектесуге, алғыс айтуға, осы ұрпаққа үйрету» деп айтып өткен. Болашақ мұғалімнің рухани әлеуетін дамытуға және байытуға, оның адамгершілік күші, мәдениет, әлеуметтік және кәсіптік шығармашылық пәні, «Өзін-өзі тану» инновациялық табиғаты пәні қазақстандық педагогикалық жоғары оқу орындарының оқу үрдісіне енгізілді. Әрбір адамның өзінің жеке басын және мақсатын жүзеге асыруға, жалпыға бірдей және моральдық және рухани мазмұнмен анықталатын өз құндылық жүйесін қалыптастыруға жағдай жасау үшін жасалған тәртіп. «Өзін-өзі тану» академиялық пәнінің тұлғалық бағытталған сипаты болашақ мұғалімдерге өзін-өзі тану және өзін-өзі дамыту проблемаларына терең қызығушылық туғызуға, интегралдық тұлғаны қалыптастыратын жолдар мен құралдарды игеруге мүмкіндік береді. «Өзін-өзі тану» пәнін оқып үйрену арқылы болашақ мұғалімнің жеке дамуы - жеке бағдарлау, мотивтер туралы хабардар ету, субъективті және объективті нәтижелер және тағы басқа көптеген күрделі процесс [4, 21 б.]. Студенттердің әмбебап құндылықтар жүйесін түсінуіне, басқа тұлғаны түсіну қабілетін дамытуға, айналадағы адамдарға құндылықтарды қалыптастыруға бағытталған, оқу үрдісі студенттерге кәсіби өзін-өзі тану және өзін-өзі дамыту қажеттілігі туралы білуге мүмкіндік

береді. Заманауи әлемдегі әрбір мұғалімнің негізгі миссиясы - оқушыны өздігінен білім алуға ынталандыру екенін түсіну маңызды. Мұғалім оқушыны қоршаған айналаны білу үшін ғана емес, ең алдымен өзін-өзі тануына, оның қабілеттерін, қабілеттерін, табиғи қабілеттерін және талантын білуге үйретуі керек, әр оқушыға өзінің жеке қасиетін дамытуға, өзіндік бірегейлік ерекшелігін қалыптастыруға көмектесу керек [5, 7 б.]. Бүгінгі күні қоғамның жалпы мәдениетін төмендету және жанжалдардың әлеуеті мен оның басқа да мәселелерінің жалпы деңгейін жоғарылату алдында коммуникативтік құзыреттілік тақырыбы өте маңызды деп санауға болады. Осылайша, байланыс гуманистік түрін құптамай немесе оны қиындатады мәні коммуникативтік негізгі жеке басын және сипатын білдіру салыстырмалы тұрақты симптомы бар. Сонымен қатар коммуникативтік ядролардың бір бөлігі болып табылатын қасиеттер адам үшін өлімге ұшырамайтын, өзгеріссіз деп саналмайды. Тұлғаны қажеттілігімотивациялық саласындағы өзгерістермен, достар шеңбер ішінде, сондай-ақ оның өзін-өзі тұжырымдамасын трансформация әсерінен оның адамдар мен топтарға түзетулермен субъективті мәселе оларға қарсы көріністерінде тұлғалық қасиеттер мен, демек, өзгерістер мен өзгеруде оның коммуникативтік ядросы болып табылады.

Әдебиеттер:

1. А.П.Сковородников, Г.А. Копнина ЖОО студенттерінің сөздікмәдени құзыреті туралы // Филология ғылымдары, 2009. №3. б. 3 – 13.
2. Г.В.Токарева, В.А. Фаина ЖОО құзыреттілікті қалыптастыру технологиясы // II Жалпыресейлік ғылыми-әдістемелік конференция. 28 – 30 қазан 2009 ж. Санкт-Петербург. 2010. – б. 71 – 73.
3. Орынбаева Э. Өзінді танып білмей басқаны танып біле алмайсың... [Мәтін] / Э. Орынбаева, Ж. Нурмуханбетова // Жантану мәселелері. - 2012. - №3. - Б. 75-76.
4. Назарбаева С.А. Өмір әдебі. - Алматы: «Атамұра» баспасы, 2001.
5. Никонова А.Я. Оқытушының педагогикалық қызметінің жекке стилінің психологиялық ерекшеліктері. / ПФК диссертациясының авторефераты.-М., 1996.- 19 б.

Әдебиеттер:

1. А.П.Сковородников, Г.А. Копнина ZHOO studentteriniң sözdikmädeni құzyreti turaly // Filologiya ғылымдары, 2009. №3. б. 3 – 13.
2. G.V.Tokareva, V.A. Falina ZHOO құzyrettilikti kalypastyru tekhnologiyasy // II ZHalpyresejlik ғылыми-әдістемелік konferenciya. 28 – 30 қазан 2009 zh. Sankt-Peterburg. 2010. – б. 71 – 73.
3. Orynbaeva E. Өziңdi tanyp bilmej baskany tanyp bile almajsyn... [Mätin] / E. Orynbaeva, ZH. Nurmuhānbetova // ZHantānu мәseleleri. - 2012. - №3. - B. 75-76.

4. Nazarbaeva S.A. Өмір әдеби. - Алматы: «Атамұра» баспасы, 2001.

5. Nikonova A.YA. Оқытұшынның педагогикалық қызметінің зhekке стилінің психологиялық ерекшеліктері. / ПФК dissertaciyасының avtoreferaty.-М., 1996.- 19 б.

Саркина Жұлдыз Айтжановна

Лауазымы: Қазақ инновациялық гуманитарлық - заң университеті, МПП 221 тобы, 2 курс студенті

Пошталық мекен-жайы: 071410, Қазақстан Республикасы, Семей қаласы, көш. Титова, 153, кв 17

Ұялы. тел: +7 7758394144

E-mail: asema.kalieva.86@mail.ru

Муканова К.К.

Лауазымы: педагогика ғылымдарының кандидаты, Қазақ инновациялық гуманитарлық – заң университеті

Пошталық мекен-жайы: 071410, Қазақстан Республикасы, Семей қаласы, көш. Титова, 153, кв 17

Ұялы. тел: +7 7083905146

E-mail: wrach100@mail.ru

Саркина Жұлдыз Айтжановна

Должность: Казахский гуманитарно-юридический инновационный университет, магистрант специальности «Педагогика и психология»

Почтовый адрес: 071410, Республика Казахстан, г.Семей, ул. Титова, 153, кв 17

Сот. тел: +7 7758394144

E-mail: asema.kalieva.86@mail.ru

Муканова К.К.

Должность: кандидат педагогических наук, Казахский гуманитарно-юридический инновационный университет

Почтовый адрес: 071410, Республика Казахстан, г. Семей, ул. Титова 153, кв 17

Сотовый. тел: +7 7083905146

E-mail: wrach100@mail.ru

Sarkina Zhuldiz Aitzhanova

Position: Kazakh Humanitarian Juridical Innovative University, master's degree in pedagogy and psychology

Mailing address: 071410, Republic of Kazakhstan, Semey. Titova St,153-17

Mob.phone: +7 7758394144

E-mail: asema.kalieva.86@mail.ru

Муканова К. К.

Position: Candidate of Pedagogical Sciences, Kazakh Humanitarian and Legal Innovation University

Mailing address: 153 Titova str., kv 17, Semey, 071410, Republic of Kazakhstan

Mob.phone: +7 7083905146

E-mail: wrach100@mail.ru